

مرکز تحقیقات اسلامی

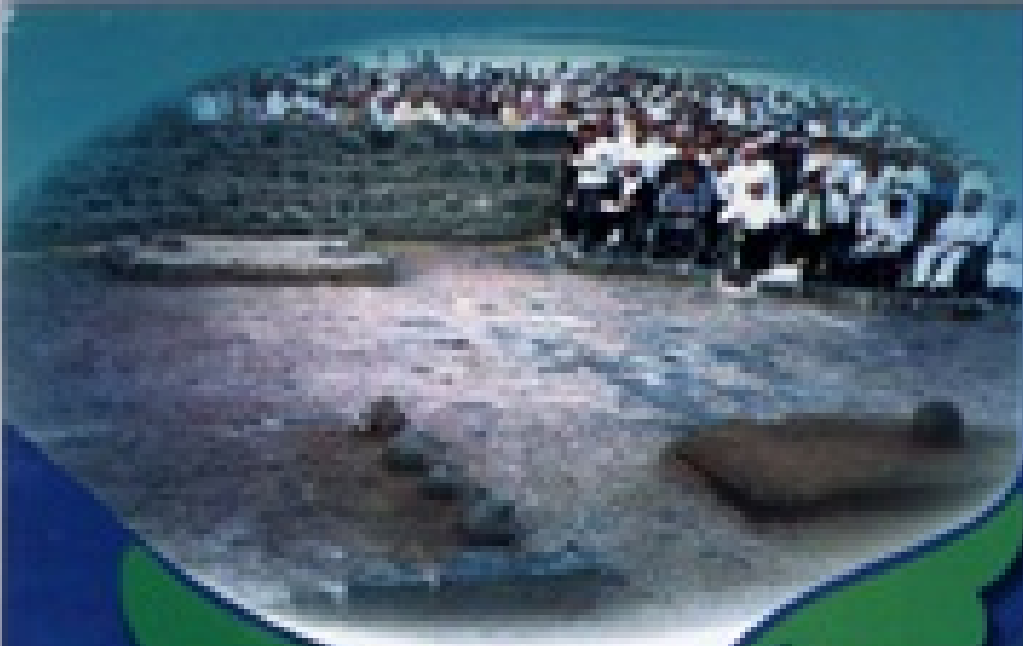
اصفهان

گامی

عمران
علیهما السلام

www. **Ghaemiyeh** .com
www. **Ghaemiyeh** .org
www. **Ghaemiyeh** .net
www. **Ghaemiyeh** .ir

تیس

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بقیع

نویسنده:

مرکز تحقیقات حج

ناشر چاپی:

مشعر

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۸	بقیع
۸	مشخصات کتاب
۸	اشاره
۹	بقیع
۱۳	دفن شدگان در بقیع
۱۳	۱- امام حسن بن علی علیهما السلام
۱۴	۲- امام زین العابدین علی بن الحسین علیهما السلام
۱۵	۳- امام محمد بن علی بن الحسین علیهم السلام
۱۵	۴- امام جعفر بن محمد الصادق علیهما السلام
۱۶	عباس بن عبدالمطلب
۱۷	فاطمه بنت اسد
۱۹	قبور فرزندان رسول خدا صلی الله علیه و آله
۱۹	زینب
۱۹	ام کلثوم
۱۹	رقیه
۲۰	ابراهیم علیه السلام
۲۱	همسران پیامبر مدفون در بقیع
۲۱	۱- ام سلمه:
۲۱	۲- زینب بنت جحش (دختر عمه پیامبر):
۲۲	۳- ماریه قبطیه:
۲۲	۴- زینب بنت خُزَیمه:
۲۲	۵- عایشه دختر ابوبکر:

- ۶- حفصه دختر عمر بن خطاب: ۲۲
- ۷- ام حبیبه دختر ابوسفیان: ۲۳
- ۸- جویریة بنت حارث: ۲۳
- ۹- صفیه: ۲۳
- ۱۰- سوده دختر زمعه بن قیس: ۲۴
- ۱۱- ریحانه بنت زید: ۲۴
- قبر عمه‌های پیامبر صلی الله علیه و آله ۲۴
- صفیه، دختر عبدالمطلب ۲۴
- عاتکه، دختر عبدالمطلب: ۲۷
- قبور دیگر زنان با فضیلت ۲۸
- ۱- ام البنین: ۲۸
- ۲- حلیمه سعدیه: ۲۸
- دیگر مدفونین بقیع ۲۹
- ۱- عقیل بن ابی طالب: ۲۹
- ۲- عبدالله بن جعفر: ۳۰
- ۳- محمد بن علی معروف به ابن حنفیه ۳۱
- ۴- ابوسفیان بن حارث: ۳۱
- ۵- اسماعیل بن جعفر: ۳۱
- ۶- عثمان بن مظعون: ۳۲
- ۷- اسعد بن زرارہ: ۳۲
- ۸- حُنَیس بن خُذافه: ۳۲
- ۹- سعد بن معاذ: ۳۳
- ۱۰- عبدالله بن مسعود: ۳۳
- ۱۱- ابوسعید خُدَری: ۳۳

- ۱۲- مقداد بن اسود: ۳۴
- ۱۳- ارقم ابن ابی ارقم: ۳۴
- ۱۴- حکیم بن جزام: ۳۴
- ۱۵- جابر بن عبداللّه: ۳۴
- ۱۶- زید بن ثابت: ۳۵
- ۱۷- سهل بن سعد ساعدی: ۳۵
- ۱۸- مالک بن انس: ۳۵
- ۱۹- نافع المدنی: ۳۵
- ۲۰- نافع، شیخ القراء: ۳۶
- ۲۱- اسامه بن زید: ۳۶
- ۲۲- زید بن سهل، ابوطلحه انصاری: ۳۶
- ۲۳- شهدای حرّه: ۳۶
- مزار شهدای واقعه حرّه ۳۶
- بیت الأحزان ۳۸
- زیارت ائمه بقیع علیهم السلام ۳۹
- زیارت اهل قبور ۴۲
- زیارت وداع ائمه بقیع علیهم السلام ۴۳
- درباره مرکز ۴۴

بقیع

مشخصات کتاب

عنوان و نام پدیدآور: بقیع تدوین معاونت آموزش و تحقیقات [بعثه مقام معظم رهبری در امور حج و زیارت؛] برای حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت.

مشخصات نشر: تهران مشعر ۱۳۷۹.

مشخصات ظاهری: ۲۶ ص: مصور، نقشه ۵/۹ × ۱۸ س.م.

فروست: اماکن چهارگانه

شابک: ۴۰۰۰ ریال ۹۶۴-۶۲۹۳-X-۷۶؛ ۴۰۰۰ ریال (چاپ سوم)؛ ۵۰۰۰ ریال (چاپ چهارم)؛ ۵۰۰۰ ریال (چاپ پنجم)

یادداشت: چاپ سوم: تابستان ۱۳۷۹.

یادداشت: چاپ چهارم: تابستان ۱۳۸۰.

یادداشت: چاپ پنجم پاییز ۱۳۸۰.

موضوع: زیارتگاه‌های اسلامی

موضوع: مدینه--زیارتگاه‌های اسلامی

موضوع: بقیع

شناسه افزوده: حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت

شناسه افزوده: بعثه مقام معظم رهبری در امور حج و زیارت. معاونت آموزش و تحقیقات

رده بندی کنگره: BP۲۶۲/۷/ب ۷

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۷۶۳۵

شماره کتابشناسی ملی: م ۷۹-۲۶۱۰۲

ص: ۱

اشاره

ص: ۲

بقیع

ص: ۳۰

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

بقیع غرقده، گورستان مدینه منوره است که در زمان رسول خدا صلی الله علیه و آله بسیاری از صحابه و پس از رحلت ایشان چهار تن از امامان معصوم علیهم السلام و نیز تعدادی از بزرگان تابعین و سادات اهل بیت عصمت و طهارت در آن به خاک سپرده شده‌اند. از آن زمان تا کنون هزاران نفر از دانشمندان، زاهدان و صالحان، که در مدینه از دنیا رفته‌اند، نیز در همین گورستان دفن شده‌اند. پیامبر صلی الله علیه و آله برای آرمیدگان در این قبرستان احترام خاص قائل بود. یکی از موالی پیامبر خدا صلی الله علیه و آله گوید: نیمه شبی پیامبر صلی الله علیه و آله مرا از خواب بیدار کرد و فرمود: من فرمان یافته‌ام تا برای دفن شدگان در بقیع طلب آمرزش کنم، همراه من بیا. و من همراه آن حضرت حرکت کردم، وقتی در میان قبور بقیع قرار گرفتم، مدتی طولانی برای مدفونین آن از

ص: ۴

نمای بیرونی در بقیع

خداوند طلب مغفرت و آمرزش کرد؛ «فَاسْتَغْفِرْ لِأَهْلِهِ طَوِيلًا».

پیامبر صلی الله علیه و آله هرگاه از کنار قبرستان بقیع می‌گذشت، می‌فرمود: «السَّلَامُ عَلَيْكُمْ مِنْ دِيَارِ قَوْمٍ مُؤْمِنِينَ وَإِنَّا إِنْ شَاءَ اللَّهُ بِكُمْ لَاحِقُونَ».

آن حضرت بسیاری اوقات در لحظات پایانی شب، کنار قبرستان بقیع می‌آمد و به دفن شدگان آن درود می‌فرستاد و برایشان طلب مغفرت می‌کرد.

ص: ۵

و نیز برخی شب‌ها تنها به بقیع آمده و در آن جا به راز و نیاز با خدا می‌پرداختند.

امّ قیس گوید: کنار رسول خدا صلی الله علیه و آله در بقیع ایستاده بودم، آن حضرت فرمود: «امّ قیس! از این قبرها هفتاد هزار نفر برانگیخته شده و بدون حساب وارد بهشت می‌شوند.

چهره‌های آنان همچون قرص ماه می‌درخشد.»

علت آن که بقیع را «بقیع الغرقد» نامیده‌اند آن است که نوعی درخت خاردار در این گورستان می‌روییده که نامش غرقد بوده و از این رو به بقیع غرقد معروف شده است.

اکنون آن درختان از بین رفته‌اند، لیکن نامشان مانده است.

برخی نیز گفته‌اند: بقیع غرقد به زمینی گفته می‌شود که نوعی درخت بلند توت آن را پوشانده باشد.

این گورستان که در قسمت شرقی مسجد النبی واقع است، در دوره جاهلی اهمیت چندانی نداشته، لیکن پس از هجرت رسول خدا صلی الله علیه و آله به مدینه و دفن بسیاری از چهره‌های سرشناس مسلمان در آن، از اهمیت و قداست ویژه‌ای برخوردار گردیده است.

بقیع تا یک صد سال پیش دیوار و حصار نداشت، اما هم اکنون با دیواری بلند محصور گشته و از گذشته تا کنون

ص: ۶

قسمتی از فضای داخلی قبرستان

مسلمانان از هر فرقه و مذهب، پس از زیارت رسول خدا صلی الله علیه و آله به این مکان می‌آیند و اهل بیت پیامبر علیهم السلام و دیگر آرمیدگان در این گورستان را زیارت می‌کنند.

قبور ائمه معصوم علیهم السلام و تعداد دیگری از دفن شدگان در بقیع، بیشتر دارای قبه و سرپناه بود، لیکن اکنون همه آنها تخریب گردیده و این قبرستان به صورت فضای باز و ساده‌ای درآمده و تنها برخی از قبور با دیواره‌های کوتاه مشخص، باقی مانده است.

دفن شدگان در بقیع

۱- امام حسن بن علی علیهما السلام

ص: ۷

دفن شدگان در بقیع

روبروی در کنونی، کمی در سمت راست، قبور مطهر چهار امام معصوم علیهم السلام قرار دارد:

۱- امام حسن بن علی علیهما السلام

امام مجتبی علیه السلام در نیمه رمضان سال سوم هجرت در مدینه زاده شد و از همان دوران کودکی مورد علاقه شدید رسول خدا صلی الله علیه و آله قرار گرفت، پس از رحلت آن حضرت، در کنار پدر بزرگوارش امیر مؤمنان علیه السلام، در جنگ‌های جمل، صفین و نهروان شرکت جست و پس از شهادت پدر، به امامت منصوب و حدود شش ماه خلافت کرد. سپس معاویه جنگی را بر آن حضرت تحمیل نمود و مردم ایشان را تنها گذاشتند تا این که سرانجام به تحریک معاویه پسر ابو سفیان، در سال ۵۰ ه. ق. توسط همسرش جَعده دختر اشعث بن قیس، مسموم و به شهادت رسید و در بقیع به خاک سپرده شد.

۲- امام زین العابدین علی بن الحسین علیهما السلام

امام سجاد علیه السلام در سال ۳۸ ه. ق. به دنیا آمد و در دوران امامت حسن بن علی علیهما السلام و پدر بزرگوارش حسین بن علی علیهما السلام رشد یافت. در کربلا همراه پدر بود اما به دلیل

ص: ۸

بیماری نتوانست سلاح به دست گیرد. آن حضرت را با دیگر اسیران به شام بردند و از آن پس نزدیک سی و چهار سال امامت داشت و سرانجام در سال ۹۴ ه. ق. به تحریک ولید بن عبدالملک مسموم و به شهادت رسید و در کنار امام مجتبی علیه السلام در بقیع آرمید.

زهد و عبادت و کرم و بزرگواری آن حضرت زبان زد خاص و عام و دوست و دشمن بود.

۳- امام محمد بن علی بن الحسین علیهم السلام

امام باقر علیه السلام در سال ۵۸ ه. ق. به دنیا آمد و تا سال ۹۴ ه. ق. در کنار پدر بزرگوارش در مدینه زندگی کرد. پس از شهادت پدر رهبری را در دست گرفت و شاگردان فراوانی را تربیت کرد. در نشر معارف اسلامی و اهل بیت پیامبر علیهم السلام گام‌های بلندی برداشت. آن حضرت را «باقر العلوم» یعنی شکافنده دانش‌ها لقب دادند. امام باقر علیه السلام در سال ۱۱۴ و یا ۱۱۷ ه. ق. به تحریک هشام بن عبدالملک به شهادت رسید و در کنار پدر بزرگوارش در بقیع به خاک سپرده شد.

۴- امام جعفر بن محمد الصادق علیهما السلام

آن حضرت در سال ۸۰ یا ۸۳ ه. ق. به دنیا آمد و پس از

ص: ۹

شهادت پدر، رهبری پیروان اهل بیت علیهم السلام را بر عهده گرفت و در دوران حیات پر بار خود، هزاران شاگرد را در رشته‌ها و علوم مختلف تربیت کرد. منصور دومین خلیفه عباسی بر آن حضرت به شدت سخت گرفت و سرانجام در ۲۵ شوال ۱۴۸ ه. ق. به تحریک وی، آن حضرت مسموم گردید و به شهادت رسید و در بقیع کنار جد و پدرش دفن شد. در کنار قبور چهار امام از اهل بیت رسول خدا صلی الله علیه و آله دو قبر دیگر وجود داد که یکی از آنها قبر عباس بن عبدالمطلب عموی پیامبر صلی الله علیه و آله و دیگری قبر فاطمه بنت اسد مادر امیرمؤمنان علی علیه السلام است.

عباس بن عبدالمطلب

وی از شخصیت‌های بزرگ قریش و ۲ یا ۳ سال از رسول خدا صلی الله علیه و آله بزرگتر بود. در مکه از اظهار ایمان خودداری می‌کرد، در سال دوم با اکراه به همراه قریش در جنگ بدر شرکت جست سپس به اسارت مسلمانان درآمد و با فدیة آزاد شد و سرانجام در زمره بهترین یاران پیامبر صلی الله علیه و آله به شمار آمد. پس از رحلت رسول خدا صلی الله علیه و آله به امیر مؤمنان علی بن ابی طالب علیه السلام وفادار ماند و در سال ۳۲ ه. ق. در زمان عثمان در مدینه در گذشت و در قبرستان بقیع دفن گردید.

ص: ۱۰

قبور ائمه بقیع علیهم السلام:

- ۱- امام حسن مجتبی علیه السلام، ۲- امام سجاد علیه السلام،
 - ۳- امام محمد باقر علیه السلام، ۴- امام جعفر صادق علیه السلام
- و نیز عباس بن عبدالمطلب

فاطمه بنت اسد

ص: ۱۱

او همسر ابوطالب، مادر علی بن ابی طالب علیه السلام و از نخستین بیعت کنندگان با رسول خدا صلی الله علیه و آله بود و به عنوان همسر ابوطالب در سرپرستی پیامبر سهم به سزایی داشت.

وی از آن چنان قداستی برخوردار گردید که به درون کعبه راه یافت و فرزندش علی بن ابی طالب علیه السلام را در آن جا به دنیا آورد.

مزار فاطمه بنت اسد، مادر امیر مؤمنان علی علیه السلام

ص: ۱۲

در رحلت او رسول خدا صلی الله علیه و آله به شدت متأثر شد و بر جنازه‌اش نماز گزارد و در حالی که بر وی می‌گریست او را در قبر نهاد.

قبر فرزندان رسول خدا صلی الله علیه و آله

در قبرستان بقیع سه تن از دختران رسول خدا صلی الله علیه و آله به نام‌های زینب، ام کلثوم و رقیه و نیز ابراهیم پسر آن حضرت دفن شده‌اند.

زینب

بزرگترین دختر پیامبر صلی الله علیه و آله زینب بود که از خدیجه متولد شد. او با ابوالعاص بن ربیع ازدواج کرد و در سال هشتم هجری قمری بدرود حیات گفت.

ام کلثوم

ام کلثوم همسر عتیبه بن ابی‌لهب بود. او در سال سوم هجرت به عقد عثمان درآمد و در سال ۹ ه. ق. وفات یافت و در حالی که پیامبر صلی الله علیه و آله بر او می‌گریست در بقیع به خاک سپرده شد.

رقیه

ص: ۱۳

رقیه در مکه به عقد عتبۀ بن ابی لهب و پس از وی به عقد عثمان درآمد. او به حبشه هجرت کرد و از حبشه به مدینه آمد و سرانجام در سال دوم هجرت بر اثر بیماری وفات یافت. برخی وفات او را سال چهارم هجرت ذکر کرده‌اند. پیامبر صلی الله علیه و آله دستور داد او را در بقیع به خاک سپردند. قبور دختران رسول خدا صلی الله علیه و آله

ابراهیم علیه السلام

ابراهیم فرزند رسول خدا صلی الله علیه و آله در سال ۵۸ ه. ق. در مدینه

ص: ۱۴

از مادرش ماریه قبطیه متولد شد. پیامبر صلی الله علیه و آله به وی علاقه شدید داشت و عاطفه نشان می‌داد، اما او سرانجام در سال دهم هجرت، پس از یک سال و ده ماه از دنیا رفت و به دستور رسول خدا، در کنار قبر عثمان بن مظعون در بقیع به خاک سپرده شد.

محلّ ولادت او «مَشرَبه امّ ابراهیم» لقب گرفت که هم اکنون از آثار اسلامی مدینه به شمار می‌آید. آرامگاه ابراهیم فرزند پیامبر صلی الله علیه و آله

همسران پیامبر مدفون در بقیع

۱- ام سلمه:

وی از زمره نخستین گروندگان به اسلام بود و در سال ۶ ه. ق. بدرود حیات گفت و در بقیع به خاک سپرده شد.

۲- زینب بنت جحش (دختر عمه پیامبر)

ص: ۱۵

وی ابتدا به عقد زید بن حارثه درآمد و پس از آن که زید در سال پنجم هجرت طلاقش داد، با رسول خدا صلی الله علیه و آله ازدواج کرد و سرانجام در سال ۲۰ ه. ق. در سن پنجاه سالگی درگذشت و در بقیع به خاک سپرده شد.

۳- ماریه قبطیه:

مادر ابراهیم، پسر رسول خدا صلی الله علیه و آله است. وی در سال ۱۶ ه. ق. در مدینه درگذشت و در بقیع دفن گردید.

۴- زینب بنت خُزَیمه:

وی همسر یکی از صحابه رسول خدا (عبدالله بن جحش) بود که پس از شهادت او، به عقد پیامبر صلی الله علیه و آله درآمد و پس از دو یا سه ماه در حالی که بیش از سی سال نداشت، در سال چهارم هجرت بدرود حیات گفت و در بقیع آرامید.

۵- عایشه دختر ابوبکر:

وی در سال چهارم بعثت به دنیا آمد و سه سال پس از مرگ خدیجه با رسول خدا صلی الله علیه و آله ازدواج کرد و در سال ۵۷ یا ۵۸ ه. ق. درگذشت و در بقیع دفن شد.

۶- حفصه دختر عمر بن خطاب:

ص: ۱۶

وی ۵ سال قبل از بعثت زاده شد. ابتدا با خنیس بن حذافه ازدواج کرد و پس از درگذشت او به عقد پیامبر در آمد و بنا به گفته واقدی، در سال ۴۵ ه. ق. در مدینه از دنیا رفت و در بقیع دفن شد.

۷- ام حبیبہ دختر ابوسفیان:

وقتی عبدالله بن جحش، شوهر ام حبیبہ در حبشه نصرانی شد، و از دنیا رفت، وی به عقد رسول خدا صلی الله علیه و آله درآمد و در سال ۴۲ یا ۴۴ ه. ق. در مدینه درگذشت و در بقیع به خاک سپرده شد.

۸- جویریہ بنت حارث:

وی در سال پنجم یا ششم هجرت پس از غزوه بنی المصطلق به ازدواج رسول خدا صلی الله علیه و آله درآمد و در سال ۵۰ یا ۵۶ ه. ق. در مدینه وفات یافت و در بقیع به خاک سپرده شد.

۹- صفیہ:

او ابتدا همسر «سَلَام بن مِشْکَم» و سپس همسر کنانہ بن ابی الحَقیق بود که کنانہ در جنگِ خیبر کشته شد و صفیہ

ص: ۱۷

اسیر گردید و رسول خدا صلی الله علیه و آله وی را آزاد کرد و به همسری گرفت. وی در سال ۵۰ ه. ق. در مدینه وفات یافت و در بقیع به خاک سپرده شد.

۱۰- سوده دختر زمعه بن قیس:

وی همسر پسر عمویش «سکران بن عمرو» بود که پس از وفات او، به عقد رسول خدا صلی الله علیه و آله درآمد. در سال ۵۰ یا ۵۴ ه. ق. در مدینه وفات یافت و در بقیع دفن شد.

۱۱- ریحانه بنت زید:

وی در سال ششم هجرت به عقد رسول خدا صلی الله علیه و آله درآمد و پس از حجه‌الوداع در گذشت و در بقیع به خاک سپرده شد. قبور همسران پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله

قبر عمه‌های پیامبر صلی الله علیه و آله

صفیه، دختر عبدالمطلب

ص: ۲۰

وی همسر عوّام بن خُوَیلِد و مادر زبیر بود، در نبرد احد در زمره زنانی بود که به سوی احد آمد و بر شهادت حمزه مرثیه سرایی کرد و در جنگ خندق یک یهودی مهاجم را از پای درآورد. وی در سال ۲۰ ه. ق. در حالی که ۷۵ ساله بود بدرود حیات گفت و در بقیع به خاک سپرده شد.

امّ البنین و عمّه‌های پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله

عاتکه، دختر عبدالمطلب:

ص: ۲۱

در برخی نقل‌ها آمده است که عاتکه پس از آمدن به مدینه، در این شهر وفات یافت و در بقیع به خاک سپرده شد. برخی نیز نوشته‌اند که عاتکه به مدینه نیامد و در مکه رحلت کرد.

قبور دیگر زنان با فضیلت

۱- ام البنین:

ام البنین دختر حزام بن خالد بود که به همسری علی ابن ابی طالب علیه السلام در آمد و از آن حضرت چهار پسر به نام‌های: عباس، جعفر، عثمان و عبدالله به دنیا آورد که همگی همراه با حسین بن علی علیهما السلام در کربلا به شهادت رسیدند. ام البنین در مدینه وفات یافت و در بقیع به خاک سپرده شد.

۲- حلیمه سعدیه:

وی مادر رضاعی پیامبر صلی الله علیه و آله بود. پس از آن که در مدینه بدرود حیات گفت، در بقیع دفن گردید.

ص: ۲۲

مزار حلیمه سعدیه

دیگر مدفونین بقیع**۱- عقیل بن ابی طالب:**

مادرش فاطمه بنت اسد بود. او برادر امیر مؤمنان علی علیه السلام و از آن حضرت بیست سال بزرگتر بود. در راه گسترش اسلام فداکاری‌های بسیاری از خود نشان داد و در دوران پیری نابینا شد. وی قبل از واقعه حَرّه در سال ۲۰ هجری قمری درگذشت و در بقیع به خاک سپرده شد.

ص: ۲۳

آرامگاه عقیل بن ابی طالب

۲- عبدالله بن جعفر:

مادرش اسماء بنت عمیس بود. اسماء پس از آن که همراه شوهرش جعفر به حبشه هجرت کرد، عبدالله و دو فرزند دیگرش محمد و عون را در آن جا به دنیا آورد. عبدالله در جنگ موتی را از دست داد و در طول حیات رسول خدا صلی الله علیه و آله و سپس همراه با امیر مؤمنان فداکاری‌های بسیاری در راه گسترش اسلام از خود نشان داد. حضرت علی علیه السلام زینب کبری علیها السلام را به ازدواج او درآورد، فرزندش عون در کربلا به شهادت رسید و دو

ص: ۲۴

فرزند دیگرش نیز به دست امویان در واقعه حرّه در مدینه به شهادت رسیدند. وی در سال ۸۰ هجرت به سن ۹۰ سالگی در مدینه درگذشت و در کنار عقیل در بقیع دفن شد.

۳- محمد بن علی معروف به ابن حنفیه

او از شخصیت‌های معروف صدر اسلام و فرزند بزرگوار امیرمؤمنان علیه السلام است. در جنگ‌های آن حضرت با قاسطین و مارقین و ناکثین شرکت داشت و در سال ۸۱ ه. ق. درگذشت و در بقیع به خاک سپرده شد.

۴- ابوسفیان بن حارث:

وی که پسر عموی پیامبر صلی الله علیه و آله بود، در سال ۲۰ هجری در مدینه درگذشت و در بقیع به خاک سپرده شد.

۵- اسماعیل بن جعفر:

او فرزند امام صادق علیه السلام بود که با اهل و عیال خود در منطقه غریض به سر می‌برد و سرانجام در دوران حیات پدر بزرگوارش در سال ۱۴۳ ه. ق. زندگی را بدرود گفت و در فاصله حدود ۱۵ متری قبور ائمه در بقیع به خاک سپرده شد.

ص: ۲۵

شد. پس از احداث خیابان اباذر قبر اسماعیل به داخل بقیع منتقل گردید.

۶- عثمان بن مظعون:

وی از افاضل صحابه پیامبر صلی الله علیه و آله و سیزدهمین کسی بود که به رسول خدا صلی الله علیه و آله ایمان آورد. او دوبار به حبشه هجرت کرد و در جنگ بدر شرکت داشت و پس از بازگشت در بیست و دومین ماه هجرت درگذشت. عثمان بن مظعون نخستین مهاجری بود که در مدینه درگذشت و در بقیع دفن شد.

۷- اسعد بن زراره:

وی از بیعت کنندگان با پیامبر در عقبه و نخستین کسی بود که به دستور رسول خدا صلی الله علیه و آله نماز جمعه را در مدینه اقامه کرد. او در سال اول هجرت و در حالی که هنوز بنای مسجد النبی صلی الله علیه و آله به پایان نرسیده بود درگذشت. رسول خدا صلی الله علیه و آله بر نعش او حاضر شد و وی را غسل داد و کفن پوشانید و در حالی که می‌گریست او را در بقیع به قبر نهاد.

۸- خنیس بن حذافه:

وی از هجرت کنندگان به حبشه و از نخستین اسلام آورندگان بود و بر اثر زخمی که در جنگ بدر برداشت،

ص: ۲۶

سرانجام به شهادت رسید. پیامبر صلی الله علیه و آله بر جنازه‌اش نماز گزارد و او را کنار قبر عثمان بن مظعون در بقیع به خاک سپرد.

۹- سعد بن معاذ:

سعد از قبیله اوس و از صحابه بزرگ پیامبر صلی الله علیه و آله بود و در جنگ بدر پرچم دار اوسیان بود. در جنگ خندق مجروح شد و در آستانه شهادت قرار گرفت و سرانجام همزمان با غزوه بنی قریظه از دنیا رفت. پیامبر صلی الله علیه و آله بر او نماز گزارد و او را در بقیع، نزدیک قبر فاطمه بنت اسد به خاک سپرد.

۱۰- عبدالله بن مسعود:

او از نخستین کسانی است که به رسول خدا صلی الله علیه و آله ایمان آورد و در خواندن و آموختن قرآن به مرتبه والایی دست یافت و در جمع آوری قرآن نیز نقش داشت. وی در سال ۳۲ ه. ق. بدرود حیات گفت و در کنار قبر عثمان بن مظعون در بقیع به خاک سپرده شد.

۱۱- ابوسعید خدری:

وی از صحابه رسول خدا صلی الله علیه و آله بود در جنگ احد شرکت داشت. دارای دو خصلت علم و شجاعت بود. پس از

ص: ۲۷

رحلت پیامبر صلی الله علیه و آله از راویان مناقب اهل بیت به شمار می‌آمد. وی سرانجام در سال ۶۴ یا ۷۴ ه. ق. در مدینه وفات یافت و در نزدیکی قبر فاطمه بنت اسد به خاک سپرده شد.

۱۲- مقداد بن اسود:

او از صحابه جلیل القدر رسول خدا صلی الله علیه و آله و مورد علاقه آن حضرت بود. در سال ۳۳ ه. ق. در سن ۷۰ سالگی در جُزف، سه مایلی مدینه درگذشت. جنازه‌اش را به مدینه حمل کرده، در بقیع به خاک سپردند.

۱۳- ارقم ابن ابی ارقم:

از نخستین گروندگان به اسلام بود و خانه‌اش در مکه مرکز تبلیغ و تعلیم رسول خدا صلی الله علیه و آله گردید. در بسیاری از نبردها و حوادث صدر اسلام حضور داشت و سرانجام در سن ۸۰ سالگی درگذشت و در بقیع به خاک سپرده شد.

۱۴- حکیم بن حزام:

وی پسر برادر حضرت خدیجه بود که در روز فتح مکه اسلام آورد و پس از سال ۵۴ ه. ق. در مدینه درگذشت و در بقیع آرمید.

۱۵- جابر بن عبدالله:

ص: ۲۸

از صحابی مشهور بود. او در ۱۹ غزوه شرکت داشت. سرانجام پس از ۹۴ سال، به سال ۹۰ ه. ق. در گذشت و در بقیع جای گرفت.

۱۶- زید بن ثابت:

وی از جمع آورندگان قرآن بود که در سال ۴۵ یا ۵۰ هجری وفات یافت و در بقیع به خاک سپرده شد.

۱۷- سهل بن سعدی:

وی در سال ۸۸ ه. ق. پس از یک صد سال زندگی در مدینه در گذشت.

۱۸- مالک بن انس:

وی از ائمه چهار گانه اهل سنت و پیشوای مالکی‌ها است که در میان سال‌های ۱۷۴ تا ۱۷۹ ه. ق. در مدینه وفات یافت و در بقیع به خاک سپرده شد.

۱۹- نافع المدنی:

او از بزرگان تابعین بود و در میان سال‌های ۱۱۷ تا

ص: ۲۹

۱۲۰ ه. ق. در مدینه درگذشت و در کنار قبر مالک بن انس در بقیع به خاک سپرده شد.

۲۰- نافع، شیخ القراء:

وی یکی از قراء سبعة است که حدود ۷۰ سال برای مردم مدینه قرآن خواند. وی در سال ۱۶۹ در مدینه وفات نمود و در بقیع آرمید.

۲۱- اسامه بن زید:

وی در سال ۵۴ ه. ق. در سن ۵۷ سالگی در مدینه درگذشت.

۲۲- زید بن سهل، ابوظلحه انصاری

او از صحابه رسول خدا صلی الله علیه و آله است که در سال ۳۴ ه. ق. و یا در سال چهارم وفات رسول خدا صلی الله علیه و آله در مدینه درگذشت.

۲۳- شهدای حرّه:

تعدادی از شهدای واقعه حرّه نیز که به دستور یزید و توسط مسلم بن عقبه و سربازان وی به شهادت رسیدند، در قبرستان بقیع مدفون‌اند.

مزار شهدای واقعه حرّه

ص: ۳۰

برخی از چهره‌های سرشناس دیگر صدر اسلام که در بقیع به خاک سپرده شده‌اند عبارتند از:

۱- عبدالرحمان بن عوف

۲- عثمان بن عفان

۳- سعد بن ابی وقاص

۴- ابوهریره

۵- صُهَیب بن سنان

۶- اسید بن حُضیر

ص: ۳۱

- ۷- حُوَيْطِب بن عبدِالْعُزَّى
- ۸- رُكَّانَه بن عبد یزید
- ۹- عبدِاللَّه بن سَلام
- ۱۰- عبدِاللَّه بن عمرو
- ۱۱- ابوسلمه بن عبدالاسد
- ۱۲- عبدِاللَّه بن عتیک
- ۱۳- قتاده بن نعمان
- ۱۴- عمرو بن حزم
- ۱۵- محزمه بن نوفل
- ۱۶- عبدِاللَّه بن انیس
- ۱۷- براء بن معرور
- ۱۸- جُبیر بن مُطعم
- ۱۹- مِسْطَح بن اثاثه
- ۲۰- معاذ بن عَفراء
- ۲۱- ابن عمرو بن نفیل
- ۲۲- مالک بن تیهان
- ۲۳- ابوالسید ساعدی
- ۲۴- محمد بن مَشلَمه
- ۲۵- عُوَیْم بن ساعده
- ۲۶- کعب بن عمرو

بیت الأحران

ص: ۳۲

در قسمت شمالی قبور ائمه بقیع، مکان کوچکی وجود داشته که فاطمه زهرا علیها السلام پس از مرگ پدر، به آن جا می‌آمده و به شدت می‌گریسته است. این مکان به بیت الاحزان و یا مسجد فاطمه معروف بوده، و تا اوایل سده اخیر بنایی داشته که مردم در آن جا زیارت خوانده و نماز می‌گزاردند.

زیارت ائمه بقیع علیهم السلام

چون خواستی این بزرگواران را زیارت کنی آنچه در آداب زیارت ذکر شده (از غسل، طهارت، پوشیدن جامه‌های پاک و پاکیزه، استعمال بوی خوش و اذن دخول و امثال آن) اینجا نیز به جای آور، و در اذن دخول بگو:

«یا مَوَالِیَّ یا اِبناءَ رَسولِ اللّهِ، عَیِّدُكُمْ وَاِبنُ اَمَتِكُمْ، الدَّلِیلُ بَیْنَ اَیْدِیكُمْ، وَالْمُضْمَعُ فِی عُلُوِّ قَدْرِكُمْ، وَالْمُعْتَرِفُ بِحَقِّكُمْ، جَاءَكُمْ مُسْتَجِیراً بِكُمْ، قاصِداً الی حَرَمِكُمْ، مُتَقَرِّباً الی مَقامِكُمْ، مُتَوَسِّلاً الی اللّهِ تَعالی بِكُمْ، ء اَدْخُلْ یا مَوَالِیَّ، ء اَدْخُلْ یا اَوْلِیاءِ اللّهِ، ء اَدْخُلْ یا مَلَائِكَةَ اللّهِ الْمُحَدِّقِینَ بِهَذَا

ص: ۳۳

الْحَرَمِ، الْمُقِيمِينَ بِهَذَا الْمَشْهَدِ.

و بعد از خضوع و خشوع و رقت قلب داخل شو و پای راست را مقدم دار و بگو:

«اللَّهُ أَكْبَرُ كَبِيرًا، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ كَثِيرًا، وَسُبْحَانَ اللَّهِ بُكْرَةً وَأَصِيلًا، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الْفَزْدُ الصَّمِيدِ، الْمَاجِدِ الْأَحَدِ، الْمُتَفَضِّلِ الْمَنَّانِ، الْمُتَطَوَّلِ الْحَنَّانِ، الَّذِي مَنْ بَطُولُهُ، وَسَهْلَ زِيَارَةَ سَادَاتِي بِإِحْسَانِهِ، وَلَمْ يَجْعَلْنِي عَنْ زِيَارَتِهِمْ مَمْنُوعًا، بَلْ تَطَوَّلَ وَمَنَحَ».

پس نزدیک قبور مقدسه ایشان برو، و رو به قبر ایشان کن و بگو:

«السَّلَامُ عَلَيْكُمْ أَيُّمَّةَ الْهُدَى السَّلَامُ عَلَيْكُمْ أَهْلَ التَّقْوَى السَّلَامُ عَلَيْكُمْ أَيُّهَا الْحَجِجُ عَلَى أَهْلِ الدُّنْيَا، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ أَيُّهَا الْقَوَّامُ فِي الْبَرِيَّةِ بِالْقِسْطِ، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ أَهْلَ الصَّفْوَةِ، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ آلَ رَسُولِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ أَهْلَ النَّجْوَى أَشْهَدُ أَنَّكُمْ قَدْ بَلَّغْتُمْ وَنَصَحْتُمْ وَصَبَرْتُمْ فِي ذَاتِ اللَّهِ، وَكُذِّبْتُمْ وَاسِيءَ إِلَيْكُمْ فَعَفَرْتُمْ، وَأَشْهَدُ أَنَّكُمْ الْأَيْمَةُ الرَّاشِدُونَ الْمُهْتَدُونَ، وَأَنَّ طَاعَتَكُمْ مَفْرُوضَةٌ، وَأَنَّ قَوْلَكُمْ الصِّدْقُ،

ص: ۳۴

وَأَنْتُمْ دَعَوْتُمْ فَلَمْ تُجَابُوا، وَأَمَرْتُمْ فَلَمْ تُطَاعُوا، وَأَنْتُمْ دَعَائِمُ الدِّينِ وَأَرْكَانُ الْأَرْضِ، لَمْ تَزَالُوا بَعَيْنِ اللَّهِ، يَنْسَخُكُمْ مِنْ أَصْلَابِ كُلِّ مُطَهَّرٍ، وَيَنْقُلُكُمْ مِنْ أَرْحَامِ الْمُطَهَّرَاتِ، لَمْ تُدْنَسِ كُمْ الْجَاهِلِيَّةُ الْجَهْلَاءُ، وَلَمْ تَشْرَكَ فِيكُمْ فَتَنُ الْأَهْوَاءِ، طِبْتُمْ وَطَابَ مَثْبُتُكُمْ، مَنْ بِكُمْ عَلَيْنَا دِيَانُ الدِّينِ، فَجَعَلَكُمْ فِي بُيُوتِ اذْنِ اللَّهِ أَنْ تُرْفَعَ وَيُذَكَّرَ فِيهَا اسْمُهُ، وَجَعَلَ صِيَلَاتِنَا عَلَيْكُمْ رَحْمَةً لَنَا وَكَفَّارَةً لِدُنُوبِنَا، إِذِ اخْتَارَكُمْ اللَّهُ لَنَا، وَطَيَّبَ خَلْقَنَا بِمَا مَنَّ عَلَيْنَا مِنْ وَلَايَتِكُمْ، وَكُنَّا عِنْدَهُ مَسْمُومِينَ بِعِلْمِكُمْ، مُعْتَرِفِينَ بِتَضَدِيقِنَا أَيَّاكُمْ، وَهَذَا مَقَامٌ مِنْ اسْرَفٍ وَأَخْطَاءٍ وَاسْتِكَانٍ وَأَقْرَبِ مَا جَنَى وَرَجَى بِمَقَامِهِ الْخَلَاصَ، وَأَنْ يَسْتَنْقِذَهُ بِكُمْ مُسْتَنْقِذُ الْهَلَكِيِّ مِنَ الرَّدَى فَكُونُوا لِي شُفَعَاءَ، فَقَدْ وَفَدْتُ إِلَيْكُمْ إِذْ رَغِبَ عَنْكُمْ أَهْلُ الدُّنْيَا، وَاتَّخَذُوا آيَاتِ اللَّهِ هُزُوءًا، وَاسْتَكْبَرُوا عَنْهَا. يَا مَنْ هُوَ قَائِمٌ لَا يَسِيهُو، وَدَائِمٌ لَا يَلْهُو، وَمُحِيطٌ بِكُلِّ شَيْءٍ، لَكَ الْمُنُّ بِمَا وَفَّقْتَنِي، وَعَرَّفْتَنِي بِمَا أَقَمْتَنِي عَلَيْهِ، إِذْ صَدَّ عَنْهُ عِبَادُكَ وَجَهَلُوا مَعْرِفَتَهُ، وَاسْتَخَفُّوا بِحَقِّهِ، وَمَالُوا إِلَى سِوَاهُ، فَكَانَتِ الْمِنَّةُ مِنْكَ عَلَيَّ مَعَ أَقْوَامٍ خَصَصْتَهُمْ بِمَا خَصَصْتَنِي بِهِ، فَلَكَ الْحَمْدُ إِذْ كُنْتُ عِنْدَكَ فِي مَقَامِي هَذَا

ص: ۳۵

مَذْکُوراً مَكْتُوباً، فَلَا تَحْرِمْنِي مَا رَجَوْتُ، وَلَا تُخَيِّبْنِي فِيْمَا دَعَوْتُ، بِحُرْمَةِ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّاهِرِينَ، وَصَلَّى اللهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ». پس دعا کن برای خود، هر چه خواهی.

به تصریح بسیاری از بزرگان، بهترین زیارت برای ائمه بقیع همان زیارت جامعه کبیره است که در ادعیه و زیارات مشترکه ذکر شده و دارای مفاهیم عالی و بیان اوصاف و مناقب اهل بیت است.

زیارت اهل قبور

«السَّلَامُ عَلَى أَهْلِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، مِنْ أَهْلِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، يَا أَهْلَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، بِحَقِّ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، كَيْفَ وَحَيْدُتُمْ قَوْلَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، مِنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، يَا لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، بِحَقِّ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، اغْفِرْ لِمَنْ قَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَاحْشُرْنَا فِي زُمْرِهِ مَنْ قَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ عَلَيَّ وَوَلِيُّ اللَّهِ».

از امیر مؤمنان علیه السلام روایت شده که هر کس به قبرستان وارد شود و زیارت بخواند، خداوند متعال ثواب پنجاه سال عبادت به او عطا فرماید و گناه پنجاه سال او و پدر و مادرش را ببخشد. از پیغمبر خدا صلی الله علیه و آله نقل است هر کس

ص: ۳۶

هفت مرتبه سوره «أَنَا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ» را نزد قبر مؤمنی بخواند، خداوند متعال فرشته‌ای را نزد قبر او می‌فرستد که پرستش خدا کند، و ثوابش را به نام آن میت می‌نویسد. پس چون روز قیامت شود، به هر هولی از احوال قیامت برسد، خداوند آن هول را از او بر طرف کند، تا این که داخل بهشت شود.

زیارت وداع ائمه بقیع علیهم السلام

مرحوم شیخ طوسی و سید بن طاووس گفته‌اند که چون خواستی ائمه بقیع را وداع کنی، بگو:

«السَّلَامُ عَلَيْكُمْ اَيُّمَّةَ الْهُدَى وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ، اسْتَوْدِعُكُمْ اللَّهُ وَأَقْرَأُ عَلَيْكُمْ السَّلَامَ، آمَنَّا بِاللَّهِ وَبِالرَّسُولِ وَبِمَا جِئْتُمْ بِهِ وَدَلَّلْتُمْ عَلَيْهِ، اللَّهُمَّ فَاکْتُبْنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ».

پس دعا بسیار کن و از خداوند بخواه که بار دیگر تو را به زیارت ایشان برگرداند و این آخرین عهد و زیارت تو نباشد.

درباره مرکز

بسم الله الرحمن الرحيم

جَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (سوره توبه آیه ۴۱)

با اموال و جانهای خود، در راه خدا جهاد نمایید؛ این برای شما بهتر است اگر بدانید حضرت رضا (علیه السلام): خدا رحم نماید بنده‌ای که امر ما را زنده (و برپا) دارد ... علوم و دانشهای ما را یاد گیرد و به مردم یاد دهد، زیرا مردم اگر سخنان نیکوی ما را (بی آنکه چیزی از آن کاسته و یا بر آن بیفزایند) بدانند هر آینه از ما پیروی (و طبق آن عمل) می کنند

بنادر البحار-ترجمه و شرح خلاصه دو جلد بحار الانوار ص ۱۵۹

بنیانگذار مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان شهید آیت الله شمس آبادی (ره) یکی از علمای برجسته شهر اصفهان بودند که در دلدادگی به اهل بیت (علیهم السلام) بخصوص حضرت علی بن موسی الرضا (علیه السلام) و امام عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) شهره بوده و لذا با نظر و درایت خود در سال ۱۳۴۰ هجری شمسی بنیانگذار مرکز و راهی شد که هیچ وقت چراغ آن خاموش نشد و هر روز قوی تر و بهتر راهش را ادامه می دهند.

مرکز تحقیقات قائمیه اصفهان از سال ۱۳۸۵ هجری شمسی تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن امامی (قدس سره الشریف) و با فعالیت خالصانه و شبانه روزی تیمی مرکب از فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مختلف مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

اهداف: دفاع از حریم شیعه و بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام) تقویت انگیزه جوانان و عامه مردم نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی، جایگزین کردن مطالب سودمند به جای بلوتوث های بی محتوا در تلفن های همراه و رایانه ها ایجاد بستر جامع مطالعاتی بر اساس معارف قرآن کریم و اهل بیت علیهم السلام با انگیزه نشر معارف، سرویس دهی به محققین و طلاب، گسترش فرهنگ مطالعه و غنی کردن اوقات فراغت علاقمندان به نرم افزار های علوم اسلامی، در دسترس بودن منابع لازم جهت سهولت رفع ابهام و شبهات منتشره در جامعه عدالت اجتماعی: با استفاده از ابزار نو می توان بصورت تصاعدی در نشر و پخش آن همت گمارد و از طرفی عدالت اجتماعی در تزریق امکانات را در سطح کشور و باز از جهتی نشر فرهنگ اسلامی ایرانی را در سطح جهان سرعت بخشید.

از جمله فعالیتهای گسترده مرکز :

الف) چاپ و نشر ده ها عنوان کتاب، جزوه و ماهنامه همراه با برگزاری مسابقه کتابخوانی

ب) تولید صدها نرم افزار تحقیقاتی و کتابخانه ای قابل اجرا در رایانه و گوشی تلفن همراه

ج) تولید نمایشگاه های سه بعدی، پانوراما، انیمیشن، بازیهای رایانه ای و ... اماکن مذهبی، گردشگری و ...

د) ایجاد سایت اینترنتی قائمیه www.ghaemiyeh.com جهت دانلود رایگان نرم افزار های تلفن همراه و چندین سایت مذهبی

دیگر

ه) تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و ... جهت نمایش در شبکه های ماهواره ای

و) راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی (خط ۲۳۵۰۵۲۴)

ز) طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و ...

ح) همکاری افتخاری با دهها مرکز حقیقی و حقوقی از جمله بیوت آیات عظام، حوزه های علمیه، دانشگاهها، اماکن مذهبی مانند

مسجد جمکران و ...

ط) برگزاری همایش ها، و اجرای طرح مهد، ویژه کودکان و نوجوانان شرکت کننده در جلسه
 ی) برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم و دوره های تربیت مربی (حضور و مجازی) در طول سال
 دفتر مرکزی: اصفهان/خ مسجد سید/ حد فاصل خیابان پنج رمضان و چهارراه وفائی / مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان
 تاریخ تأسیس: ۱۳۸۵ شماره ثبت: ۲۳۷۳ شناسه ملی: ۱۰۸۶۰۱۵۲۰۲۶
 وب سایت: www.ghaemiyeh.com ایمیل: Info@ghaemiyeh.com فروشگاه اینترنتی:

www.eslamshop.com

تلفن ۲۵-۲۳۵۷۰۲۳-۲۳۱۱) فکس ۲۳۵۷۰۲۲ (۰۳۱۱) دفتر تهران ۸۸۳۱۸۷۲۲ (۰۲۱) بازرگانی و فروش ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹ امور
 کاربران (۰۳۱۱)۲۳۳۳۰۴۵

نکته قابل توجه اینکه بودجه این مرکز؛ مردمی، غیر دولتی و غیر انتفاعی با همت عده ای خیر اندیش اداره و تامین گردیده و لی
 جوابگوی حجم رو به رشد و وسیع فعالیت مذهبی و علمی حاضر و طرح های توسعه ای فرهنگی نیست، از اینرو این مرکز به فضل
 و کرم صاحب اصلی این خانه (قائمیه) امید داشته و امیدواریم حضرت بقیه الله الاعظم عجل الله تعالی فرجه الشریف توفیق
 روزافزونی را شامل همگان بنماید تا در صورت امکان در این امر مهم ما را یاری نمایندانشالله.

شماره حساب ۶۲۱۰۶۰۹۵۳، شماره کارت: ۶۲۷۳-۶۲۳۱-۵۳۳۱-۳۰۴۵-۱۹۷۳ و شماره حساب شبا: IR۹۰-۰۱۸۰-۰۰۰۰-۰۰۰۰-۰۶۲۱
 ۵۳-۰۶۰۹ به نام مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان نزد بانک تجارت شعبه اصفهان - خیابان مسجد سید
 ارزش کار فکری و عقیدتی

الاحتجاج - به سندش، از امام حسین علیه السلام - هر کس عهده دار یتیمی از ما شود که محنت غیبت ما، او را از ما جدا کرده
 است و از علوم ما که به دستش رسیده، به او سهمی دهد تا ارشاد و هدایتش کند، خداوند به او می فرماید: «ای بنده بزرگوار
 شریک کننده برادرش! من در کرم کردن، از تو سزاوارترم. فرشتگان من! برای او در بهشت، به عدد هر حرفی که یاد داده است،
 هزار هزار، کاخ قرار دهید و از دیگر نعمت ها، آنچه را که لایق اوست، به آنها ضمیمه کنید».

التفسیر المنسوب إلى الإمام العسکری علیه السلام: امام حسین علیه السلام به مردی فرمود: «کدام یک را دوست تر می داری: مردی
 اراده کشتن بینوایی ضعیف را دارد و تو او را از دستش می رهایی، یا مردی ناصبی اراده گمراه کردن مؤمنی بینوا و ضعیف از
 پیروان ما را دارد، اما تو دریچه ای [از علم] را بر او می گشایی که آن بینوا، خود را ببدان، نگاه می دارد و با حجّت های خدای متعال،
 خصم خویش را ساکت می سازد و او را می شکند؟».

[سپس] فرمود: «حتماً رها کردن این مؤمن بینوا از دست آن ناصبی. بی گمان، خدای متعال می فرماید: «و هر که او را زنده کند، گویی
 همه مردم را زنده کرده است»؛ یعنی هر که او را زنده کند و از کفر به ایمان، ارشاد کند، گویی همه مردم را زنده کرده است، پیش
 از آن که آنان را با شمشیرهای تیز بکشد».

مسند زید: امام حسین علیه السلام فرمود: «هر کس انسانی را از گمراهی به معرفت حق، فرا بخواند و او اجابت کند، اجری مانند
 آزاد کردن بنده دارد».

مرکز تحقیقات و ترجمه

اصفهان

گامگاه

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

